

EIVIND WARBERG
SKURDLÆKNI

Heilsuverkið, ein søga um misnøgd, armóð og biddaragongu

So var tíðin aftur komin til ta eftirhondini árligu og afturvendandi lötuna har heilsuverkið er í brenni-depilinum. Hesuferð fyrst við biddaragongu og innanhýsis stríð, og nú seinast við verkfalli hjá sjúkrarøktarfrøðingum. Alt er eitt symptom upp á eitt sjúkt og dys-funktionelt sjúkrahúswerk.

Søgan endurtekur seg og tykist versna frá ár til ár.

Órógv valdar og ábendingar eru um, at sjúkrahúswerkið er mest-sum við at rakna innanifrá. Felags-nevnanin eru starvsfólkabólkar sum eru misnøgdir og ikki føla seg virðismettir og eitt kroniskt og áhaldandi undirfiggjað heilsuverk.

Eyðmýkjandi og møðandi hjá sjúklingum og borgarum at vera vitni til ogørkymlandi hjá fakfólkið, sum saman við sjúklingum ferð eftir ferð skulu vera noydd at fara ígjøgnum og vera partar av hesum afturvendandi glantrileikum. Men hetta er alt væntandi og væl skilligt.

Lága ambitionsstöði

Heilsuverkið er útarmað sum tað er, og tað er óvirðuligt at enda í tílíkari stöðu, men tað vísur bert, at her er spart inn á bein og nakað væl afturat.

At figgja og reka eitt nútímans og tíðarhóskandi heilsuverk, ið fylgir við tí stöðugu menningini kostar nógv og verður dýrari í framtíðini.

Framvegis tykjast føroyskir pol- itikarar ikki at skilja hetta.

Figgjarligu raðfestingarnar bera týðiliga boð um hetta.

Viðferðin og raðfestingin av heilsuverkinum sær ikki sín líka í hinum Norðurlondunum.

Tað fæst eingin veruligur fram- burður, um alt allatíðina snýr seg um spariátøk. Framsóknir og vi-

**Tað er sannlíkt,
at tey trý
sjúkrahúsini
koma framvegis
at hava úr
at gera hvør
sær, hóast
ein umskipar
hvat hvørt
sjúkrahús skal
gera og fylgir
tilmælunum
í menningar-
ætlanini**

siónir hava ikki nakað virðið um tey ikki verða umsett frá stórum orðum og ritgerðum.

Meðan Føroyar velur lægsta bluss fyri heilsuverkið flytur heilsuverkið í hinum Norðurlond- unum seg stöðugt fram á leið, og tó at tað sjálvandi eisini er við avbjóðingum tykjast politikarar í grannalondunum í størri mun at virðismeta heilsuverkið og rað- festa tað hareftir. Hetta hava borg- arar bæði ynski um og krav uppá.

Nógv størsti parturin av fólkinum í samfelagnum fara upp á eitt ella annað tíðspunkt í lívinum at koma í samband við og hava tørv á tæna- stum í heilsuverkinum. Ynski og kravið er sjálvandi tá, at tað er nútíðarhóskandi og kann veita hjálp, ið kann sammetast við stöði í grannalondunum.

Hálggjørt mestsum ógjørt

Har vóru glottar at hóma við einari menningarætlan, men hon hevur lítið virði og fer ikki at muna stórvegis, um tað einasta ætlanin at fylgja er, at hava eina felags leiðslu fyri tey trý sjúkrahúsini. Har restar framvegis nógv eftir at umseta í praksis og hetta gongur alt ov striltið og hevur framvegis lyndi til at drukna í køvandi lokalpolitikki ella vantandi raðfesting. Tað er framvegis alt ov lítið sum er ført út í verkið. Tað er ikki nøktandi at tilmælini skulu setast í verk yvir eitt áramál.

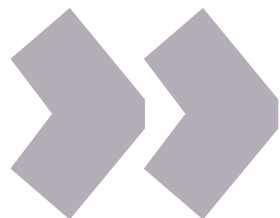
Sum dømi kann nevast at innføra eina felags visitering og ein samskipaðan bíðilista fyri alt landið. Onnur dømi eru, at dag- skurðviðgerðir og rehabilitering í størri mun gerast í Klaksvík og í Suðuroy, meðan størri skurðvið- gerðir og akutt álvarsliga sjúk eiga at fara beinleiðis á LS, sum um- framt tað tvørfakliga toymið sum krevst eisini hevur tær stuðuls- funktiúnir sum eiga at vera til taks tá, so sum intensiv deild, blóðbanka, rannsóknardeild og røntgendeild við m.a CT og MR skannarum.

Eisini áttu starvsfólk í størri mun at kunna arbeiðt runt á teim- um trimum sjúkrahúsunum. Hetta hevði gagnnýtt tilfeingi betur og verið við til at betra um samskipti um vitan og royndir, um somu tíð sum tað hevði kunna bøtt um sam- starvi millum tey trý sjúkrahúsini.

Tað átti ikki at verið neyðugt við einum áramáli at framt hetta. Tað er sannlíkt, at tey trý sjúkrahúsini koma framvegis at hava úr at gera hvør sær, hóast ein umskipar hvat hvørt sjúkrahús skal gera og fylgir tilmælunum í menningarætlanini.

Tað tykist sum stigur er komin í at seta menningarætlanina út í verkið. Nú valdar tøgn og nógv latast halda at nú er vend komin í og alt er blivið so nógv betur. Sannleikin er tó í nógvum førum ein annar.

Einki er broytt við grunnleggj- andi trupulleikan, sum er at játt- anin framvegis er ov lág í mun til tørvin.

**Beinleiðis
ódámligt,
átaluvert og
ábyrgdarleyst
at tað nú verður
lagt eftir
starvsfólkum**

Ábyrgdarfráskrivning

Tá politiska skipanin nú lastar leiðslu og starvsfólk fyri vánaliga figgjarstýring ber tað brá av fullkomiliga ábyrgdarfráskrivning.

Rópt hevur verið varskoð nú í fleiri ár um at raðfesta og samskipa heilsuverkið á ein betri hátt. Men tað er politiska skipanin sum hevur evstu ábyrgd av, at tað bæði hevur tikið alt ov langa tíð, og at tað framvegis ikki er framt á nøktandi hátt, hóast tað nú finst ein menningarætlan. Politiska skipanin má taka ábyrgdina av, at hetta er so mikið illa frágingið orsakað av, at hon ongantíð áður og framvegis ikki er før fyri at draga somu línu tá tað kemur til føroyska sjúkrahúswerkið.

Beinleiðis ódámligt, átaluvurt og ábyrgdarleyst at tað nú verður lagt eftir starvsfólkum. Tað verið seg leiðslu sum starvsfólk á gólvinum.

Um nakar ivast um tað veruliga er spart inn á bein á LS, so er at spyrja starvsfólk sum síggja stöð- una handan teir fyra veggirnar.

Fakta handan leiktjaldið

Sambært Nordisk statistikk hev- ur Føroyar játtað minst til heilsu- verkið í prosent av BTÚ sammett við hini Norðurlondini heilt aftur til 2010.

Alt tað sum nú sæst hevur verið væntandi og er ein náttúrlig avleið- ing av raðfesting tey seinastu árinu og tað átti tískil ikki at komið óvart á nakran, men ábyrgdin av tí hava politikararnir.

Undrunarvert at henda þjóssing upp á heilsuverkið við nøkrum smáum eykajáttanum fær fólk at resast, tá trupulleikin snýr seg um kroniskt ov lítla játtan til heilsu- verkið gjøgnum fleiri ár.

Tað er eyðsæð at figgjarkarmar og játtan skulu haldast, men tað er líka sjálvsagt at hetta er meir trupult, tá játtanin kanska í veru- leikanum hevur verið ov lág gjøgn- um fleiri ár samstundis sum kravt verður áhaldandi um meir effekt- ivisering og rasjonalisering. Virk-